

EEN UITGAVE VAN TECHNISCH BUREAU AFBOUW

MEBEST

86° jaargang nr. 4, december 2022

Informatie over afbouw en afwerking in de nieuwbouw, renovatie en restauratie..



LEVENDIGE WANDEN

BARBLAD IN DE BAJES

EIGENWIJS STIJLPLAFOND

NADENKEN OVER NAGALM

A photograph of a modern interior space. On the left, a large wooden sliding door is partially open, revealing a dark interior. To the right, a staircase with a metal railing leads up. A small table with a vase of flowers and some decorative items sits near the staircase. The ceiling features exposed wooden beams and a metal truss system. The overall aesthetic is a blend of rustic and modern design.

DECORATIEVE PLEISTERS IN DE DEEL

Tekst en fotografie: Klokhuis tekst en foto

Van buiten ziet het eruit als een oude Friese woonboerderij, maar van binnen is het een compleet nieuwe woning. Hooguit wat oude balken geven een idee van hoe van het vroeger was. Het zijn mooie accenten die de moderne afwerkingen als het decoratieve stucwerk nog wat extra smoel geven.



Tot hoe ver de geschiedenis van hun woonboerderij in de omgeving van Leeuwarden teruggaat, hebben de huidige eigenaars niet kunnen achterhalen, maar het pand zoals het nu is, is zeker niet de originele boerderij. Toen ze de boerderij zo'n 20 jaar geleden kochten, hebben ze hem namelijk flink verbouwd om er een aangename woning van te maken; destijds is alleen het voorhuis intact gebleven. Een ingrijpende verbouwing dus, maar vergeleken met de recente renovatie eigenlijk nog best bescheiden. "Toen we er een tijdje in woonden, kwamen we tot de conclusie dat, als je kijkt naar de indeling en naar de zon, we eigenlijk net verkeerd om woonden. De achterkant had eigenlijk de voorkant moeten zijn." Reden om meteen de hele boel om te gooien was dat niet, en ook de wens om te verduurzamen leidde niet direct tot grootscheepse ingrepen. Een wijziging in de ruimtelijke ordening maakte de optelsom echter compleet. Door de aanpassing verdween het bruggetje dat toegang gaf tot de voordeur.

Een flink aantal wanden en de ombouw van de doorkijkhaard zijn afgewerkt met een laag zwarte en een laag donkergrijze Novacolor Marmorino met daaroverheen een laag bronzen en een laag gouden Cerawax.

De woning kon alleen nog bereikt worden via een oprit naar de achterzijde, waardoor ook het huisadres veranderde. Hét moment om de ingang van de woonboerderij te verplaatsen naar de achterkant.

Sprekende accenten

En passant werd de hele woning gestript, alleen gevels en dak bleven staan. Die zijn, net als de vloer, voorzien van een pak isolatie en het pand is helemaal opnieuw ingedeeld. Het grootste gedeelte wordt in beslag genomen door de woonkeuken/woonkamer, van elkaar gescheiden door een doorkijkhaard. Aan de linkerkant van de woning zijn op de begane grond ruimtes als de bijkeuken, badkamer en slaapkamer gemaakt. Achterin de woonboerderij zijn op de begane grond nog een paar ruimtes gecreëerd, waaronder een kantoor en een kamer met een forse jacuzzi. Op de nieuwe ruimtes zijn ook nog kamers gemaakt, onder andere twee losstaande slaapkamers, 'doosjes' die heel bewust tussen de oude binten zijn geplaatst die bij de herbouw in de jaren zestig zijn gebruikt. "Dat zijn toch leuke dingen om te behouden, die hebben karakter", zegt de bewoonster daarover. "Al werd het voor ons wel te rommelig als je de volledige constructie van de rieten kap zou kunnen zien. Dat is dus



Een uitzonderlijk werk voor Peter Jansen en zijn zoon Sietse. "We doen veel decoratieve afwerkingen maar deze hoeveelheid is wel bijzonder."



We hebben precies het subtiel effect gecreëerd dat we hier wilden maken

grotendeels achter platen verdwenen die glad zijn gestuukt." Ook een aantal wanden is strak wit gepleisterd. Waar veel mensen het daar bij laten, kozen de eigenaren van deze woonboerderij ervoor ook een aantal wanden op een veel sprekerder manier af te werken. Daarvoor schakelden ze stukkadoorsbedrijf Peter Jansen uit Stiens in.

Niet overdrijven met samples

Jansen doet veel decoratieve afwerkingen, vooral met producten van Novacolor. De stukkadoor is heel actief op social media met foto's van projecten.

Daar deed de opdrachtgeefster inspiratie op. "Ik had wel een duidelijk beeld van welke kleuren ik op welke wanden wilde, en dat de afwerking een tekening moest hebben, maar niet hoe dat er dan precies uit moest komen te zien." Uit de collectie van Novacolor koos ze de producten en de kleuren die ze voor ogen had. Het ging om Marmorino, een kalkachtige pleister waar je wolkachtige effecten mee kunt creëren, en Africa, een decoratieve pleister met een metallic look. Daarmee maakte Jansen een aantal proefpanelen.

“Je kunt ontzettend veel variaties in tekening maken met deze producten”, legt Jansen uit. “Met de Marmorino bijvoorbeeld maak je de tekening in de eerste laag, dat kun je meer of minder grof doen. De tweede laag kun je een andere kleur gebruiken om de tekening wat meer op te halen. En dan kun je hem nog nabehandelen met een wax met bijvoorbeeld brons of goud erin. De gloed ervan kun je bepalen door hem in meer of mindere mate te verdunnen.” Door de vele mogelijkheden is er altijd iets te maken wat in de roos is, maar het kan ook een flinke zoektocht zijn om de juiste variant te vinden. “De truc is dat je geen samples maakt die je niet ook op een grote wand kunt maken”, zegt Jansen.

Uitdagende wand

De Marmorino, gebruikt voor ondermeer de wanden in het kantoor en de zeer lange wand in de gang, is een donkere variant. Het was een ingewikkeld spel om de juiste balans in de tekening van de Marmorino te realiseren. Voor de eerste laag, waar de tekening in wordt aan-

gebracht, werd zwart gebruikt. De tweede laag is donkergrijs, wat de spaanslagen wat prominenter maakt. Vervolgens is de kalkpleister nog geschuurd. “Daar maakten we hem gladder mee én haalden we de tekening weer wat op”, zegt Jansen. “Tenslotte hebben we de behoorlijk verdunde Cerawax aangebracht, eerst in brons en daarna in goud.”

De tweede Marmorino-laag is redelijk glad gepleisterd om het wat dichter te maken. “Als je hem erg open laat staan én je werkt met een onverdunde wax, dan wordt hij vrijwel helemaal brons of goud; de zwarte Marmorino van de eerste laag zou dan hooguit voor wat dieptewerking zorgen”, licht Jansen toe. “Zoals we het nu hebben gedaan, hebben we precies het subtiële

Het moet mooi zijn maar ook praktisch, vinden de bewoners. Met twee grote honden in huis blijven wanden niet schoon, dus goede reinigbaarheid was wel een vereiste van de afwerking.





Een van de charmes voor de bewoners van de wandafwerking is de levendigheid van de wand. “Elke keer is het anders, afhankelijk de hoek waarvandaan je kijkt en het licht dat erop valt.”

effect gecreëerd dat we hier wilden maken.” Zeker bij de 25 meter lange wand langs de woonruimte zorgt dat voor een bijzondere ervaring. Als je erlangs loopt verandert het beeld eigenlijk doorlopend, alsof de wand leeft. Helemaal bijzonder is dat er, ondanks de lengte van de wand, geen aanzet te zien is. “Dat was nog best pittig”, zegt Jansen, die samen met zijn zoon Sietse werkt. “We moesten het in één dag doen en nat in nat werken. Dan is het belangrijk

dat je goed op elkaar bent ingewerkt.”

De wanden in het kantoor en in de slaapkamer zijn op dezelfde manier afgewerkt, met de donkere Marmorino. Gelukkig ging het hier om aanzienlijk kleinere oppervlakken.

Goed ventilatie is belangrijk

In de woonboerderij is een aparte kamer gemaakt voor de jacuzzi. De wanden zijn er blauw en hebben een metalige maar tegelijkertijd ook zachte fluwelige uitstraling. “Dat hebben we gemaakt met Africa van Novacolor, een metallic lak met een glittertje erin”, zegt Jansen. “Als je net de eerste laag hebt aangebracht met de spaan, dan ziet dat er niet zo mooi uit, een beetje saai. Dat was ook precies wat de

Als je teveel commentaar hebt op de ondergrond dan komt dat de sfeer op de bouw meestal niet ten goede



De doucheruimte is betegeld, dat leek ons toch veiliger dan stucwerk

opdrachtgever zei toen hij het zag nadat we hem net hadden opgezet. Maar daarna maak je hem mooi. Met die eerste laag zorg je dat het overal dekt, dan doe je op de hele wand nog een laag en daar maak je met de spaan de tekening in. Dat maakt hem levendig.” Hoewel dat wel kan, heeft Jansen in overleg met de opdrachtgevers de wand niet voorzien van een beschermende coating. “Ik vind het wat minder mooi, zo’n coating”, zegt de stukadoor. “Voor een keukenwand achter het aanrecht zou ik dat wel aanraden maar voor deze ruimte was dat niet nodig.” En dat terwijl het met de jacuzzi toch een vochtige ruimte kan zijn. “Dat bad staat niet vlak langs de wand dus er zal niet snel water tegenaan spatten”, zegt de bewoonster. “En de kans dat de luchtvochtigheid heel hoog wordt, is niet zo groot, het is een flinke kamer en we hebben voor een goede afzuiging gezorgd.”

Gebruiksgemak staat bovenaan

Ook de badkamer is ruim en goed geventileerd, daar durfden de bewoners de Africa ook aan. Hier is dat een grijze variant van de metallic pleister. Hij is niet in de natte ruimte zelf toegepast maar wel op een aantal andere muren. “De doucheruimte is betegeld, dat leek ons toch veiliger dan stucwerk”, zegt de opdrachtgeefster. “Praktisch gaat wat mij betreft boven mooi. Ik vind dit stucwerk prachtig maar dat mooie gaat er snel vanaf als het stuk gaat of vuil wordt. Daarom heb ik

De woonboerderij heeft een speciale jacuzzi-kamer. De wanden zijn er passend blauw. Genoeg afstand van het water en afdoende ventilatie moeten ervoor zorgen dat de wandafwerking geen vochtschade op kan lopen.





In de badkamer is een van de wanden afgewerkt met een donkergrijze variant van de Novacolor Africa.

Peter ook gevraagd of het stucwerk in de gang afgenomen kan worden. We hebben twee grote honden en de kans is groot dat die ertegenaan lopen en het vies maken.” Volgens de stukadoor biedt de laag Cerawax voldoende bescherming. “Dat is goed af te nemen. En is hij op een gegeven moment toch wat vies, dan doe je er gewoon een nieuwe laag wax op en hij is weer fris.”

Geen discussies over ondergronden

De ombouw van de doorkijkhaard tussen woon- gedeelte en keuken is met de donkergrijze Marmorino met brons en goud afgewerkt. Het is het enige onderdeel waarvoor Jansen een specifiek advies voor de ondergrond gaf. “Ik heb gezegd dat op het plaatmateriaal van de ombouw het beste de vezelversterkte Ardex F5 met een wapeningsweefsel erin kon worden aangebracht. Voor de zekerheid, om eventuele temperatuurschommelingen op te vangen”, geeft hij aan. Voor de rest van het huis bestaan de

Praktisch gaat wat mij betreft boven mooi

ondergronden voor decoratieve afwerkingen uit gips. Al te strak hoefden die wanden van Jansen niet te zijn, zeker niet voor de Marmorino. “Je gaat er toch een afwerking met een tekening op aanbrengen dus een paar bultjes maakt niet zoveel uit”, licht hij toe. “Het moet niet te gek zijn natuurlijk. Golft het heel erg dan wordt het eindresultaat niet mooi. En je wilt natuurlijk niet dat de ondergrond loszit, of dat er scheuren inzitten. Daarom zijn we wel vooraf komen kijken. Dat doen we altijd. En als het echt niet goed is zeggen we het wel, maar daar ben ik wel voorzichtig mee. Als je teveel commentaar hebt op de ondergrond dan komt dat de sfeer op de bouw meestal niet ten goede. Bij deze bouw wist ik toen we voor het eerst binnenkwamen echter al dat het wel goed zat. Prima sfeer en alles zag er top uit!”